

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים בעניינים מינהליים

עע"מ 1537/20

לפני : כבוד המשנה לנשיאה נ' הנדל
כבוד השופט י' אלרון
כבוד השופט א' שטיין

המערער : אריאל פורמנובסקי

נ ג ד

המשיבים : 1. מיטל כץ, הממונה על חופש המידע במשרד המשפטים
2. רז נזרי, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי – חוקתי)
3. ברק לייזר, יועץ משפטי, הנהלת בתי המשפט
4. שרון סבן ספראי, הממונה על חופש המידע בהנהלת בתי המשפט

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי ירושלים
בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים (השופט מ' כדורי)
בעת"מ 21546-05-19 שניתן ביום 26.1.2020

תאריך הישיבה : י"ט בחשון התשפ"ב (25.10.2021)

בשם המערער : בעצמו

בשם המשיבים : עו"ד שי כהן

פסק-דין

השופט א' שטיין:

1. לפנינו ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי ירושלים (השופט מ' כדורי) שניתן ביום 26.1.2020 בעת"מ 21546-05-19 ובגדרו נדחתה עתירת המערער למתן צו לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: חוק חופש המידע), אשר יורה למשיבים להמציא למערער מידע ומסמכים הנוגעים לפרסומים פוגעניים באינטרנט אשר קשורים

לשופטים ולעובדים במערכת בתי המשפט, להחלטות שהתקבלו בנושאים אלו ביחס למערער ולנוהל אשר גובש כדי להתמודד עם פרסומים פוגעניים כאמור.

2. כתב הערעור ועיקרי הטיעון שהמערער הניח על שולחנו מכילים טענות רבות שאינן קשורות לחוק חופש המידע ולהליך קמא, והמערער אף הוסיף אליהן כהנה וכהנה בדיון בעל-פה שנערך לפניו. טענות אלו כללו טרזניה כי המשיבים הקימו, כביכול, מאגר מידע, כמשמעו בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, לא נתנו למערער הסברים בעניינים שונים שהלה ביקש לקבלם; וכיוצא באלה עניינים אשר חורגים ממסגרתו של חוק חופש המידע שעל בסיסו הוגשה העתירה. כפי שהבהרנו למערער במהלך הדיון, בטענותיו אלה לא נדון; ושמורה לו הזכות להעלותן במסגרות משפטיות אחרות, ככל שישנן כאלה – בכפוף לכללים בדבר מיצוי הליכים ושאר כללי המשפט אשר חלים בכגון דא. כמו כן, הבהרנו למערער כי היותו של בעל דין בלתי-מיוצג לא מקנה לו הזכות לחרוג מכללי הדיון המשפטי.

3. בית משפט קמא החליט למחוק חלקים מעתירת המערער ולדחות את החלקים שלא נמחקו – כל זאת, מהטעמים הבאים:

א. המשיבים מסרו למערער עותק מסיכום הדיון במשרד המשפטים שבמסגרתו הוחלט על הקמתו של צוות שיבחן את הנוהל בעניין פרסומים פוגעניים כאמור. סיכום זה מציין את מטרות הצוות ומזהה את חבריו.

ב. באשר לפרוטוקולים המתעדים את דיוני הצוות – המערער לא הגיש בקשה בעניינם עובר להגשת עתירתו לבית המשפט המחוזי, ועל כן – לנוכח החובה למצות הליכים לפני הגשת העתירה, אשר לא קוימה – הם אינם יכולים לשמש נושא לדיון בעתירה.

ג. באשר לבקשת המערער לקבל את עמדתה של שרת המשפטים דאז ביחס לנוהל – בקשה זו נמצאה נטולת עילה מאחר שלשכת השרה לא הוציאה מתחת לידיה שום מסמכים בנושא.

ד. באשר להחלטה שנתקבלה בהנהלת בתי המשפט בנוגע לענייניו של המערער – הובהר במהלך הדיון כי החלטה זו בוטלה ובמקומה תינתן החלטה חדשה. כפי שנמסר לנו על ידי בא-כוח המשיבים, החלטה חדשה כאמור אכן נתקבלה ביום

12.7.2020 ; ורשמנו לפנינו את הצהרת המדינה כי זו לא תעלה טענת שיהוי ביחס לעתירה מינהלית בנוגע להחלטה החדשה, אם המערער יגישה בתוך 45 ימים ממועד מתן פסק דינו הנוכחי.

4. פסק הדין קמא ניתן כדת וכדין.

5. חוק חופש המידע מקנה לכל אזרח כדוגמת המערער את הזכות לקבל מרשויות המדינה "מידע" כמשמעו בסעיף 2 לחוק, דהיינו: "כל מידע המצוי ברשות ציבורית, והוא כתוב, מוקלט, מוסרט, מצולם או ממוחשב". מדובר במסמכים שבידי הרשות, ואלו אינם כוללים הסברים, שיחות, וכיוצא באלה דברים בלתי מתועדים. במסגרת זאת, זכאי האזרח לקבל מהרשות, בכפוף לסייגים הקבועים בחוק, רק את מה שיש לה – להבדיל ממה שאין לה וממידע שאינו בגדר מסמך "כתוב, מוקלט, מוסרט, מצולם או ממוחשב".

6. המשיבים הצהירו כי המערער קיבל מידיהם את כל המסמכים שביקש לקבלם עובר להגשת העתירה, בכפוף להבהרה אשר ניתנה בעניין ההחלטה הישנה בנוגע למערער, שכאמור בוטלה, וההחלטה החדשה בעניינו, שכאמור נתקבלה ביום 12.7.2020. על הצהרה זו חלה חזקת התקינות המינהלית אשר "מבטאת את התפיסה שהרשות המינהלית היא גוף הפועל מתוך מחויבות לאתוס של קידום האינטרס הציבורי ולסטנדרטים מקצועיים" (ראו: דפנה ברק-ארז משפט מינהלי: משפט מינהלי דיוני כרך ד 26 (2017); וכן בג"ץ 4922/19 נווה נ' מדינת ישראל – פרקליטות מחוז מרכז (פלילי), פסקה 28 לפסק דינו של השופט עמית (9.12.2019)).

7. המערער טוען כי המשיבים הסתירו ממנו בכוונת מכוון מסמכים בלתי מזוהים, אשר קשורים לטיפולם בפרסומים פוגעניים באינטרנט בעניינם של שופטים ועובדים במערכת בתי המשפט. ברם, טענה זו נטענה בעלמא מבלי שהמערער מצביע ולו על מסמך קונקרטי אחד שהושאר במחשכים ולא הועמד לעיונו במסגרת הבקשה שהגיש למשיבים. ברי הוא, כי טענה כדוגמת זו אינה יכולה להפריך את חזקת התקינות, והחזקה עומדת אפוא בעינה.

8. המערער מלין גם על כך שבית משפט קמא לא אפשר לו לנהל הליכי חקירה וגילוי במטרה לגלות חומר רלבנטי שלא גולה לו. גם טענה זו דינה להידחות. הנשיא א' ברק לימדנו כי –

"תכליתו של בית-המשפט לעניינים מינהליים לא הייתה הקמה של ערכאה דיונית שתפקידה לקבוע מימצאים עובדתיים בסכסוכים בין הפרט לרשות המינהלית. מטרתו של בית-המשפט לעניינים מינהליים הייתה "להסמיך... את בית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים לדון בעניינים מינהליים הנדונים בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק..." [...] בחוקקו את החוק החדש כיוון המחוקק ל"שמירת ייחודו של המשפט המינהלי, המהותי והדיוני, כפי שעוצב וגובש בדיון ובפסיקתו רבת השנים של בג"צ". [...] על-כן גם סדרי הדיון והראיות שבפני בית-המשפט המינהלי הינם דומים לאלה הנהוגים בבג"ץ [...] וברגיל יתמצו ההליכים בהגשת תצהירים בלי לשמוע עדים ולנהל הליכי חקירה שכנגד. [...] עם זאת רשאי בית המשפט, לבקשת בעל-דין, או מיוזמתו שלו, להתיר חקירת מצהיר של בעל-הדין שכנגד אם ראה כי הדבר דרוש לשם הכרעה בעתירה, ואף להרשות השמעת עד שאינו מצהיר [...]". ראו: עע"מ 10811/04 טורחי נ' משרד הפנים, פ"ד נט(6) 411, 418-417 (2005) (להלן: עניין טורחי) (אזכורים פנימיים הושמטו – א.ש.).

9. במסגרת זו, הליך מיוחד שהמערער תפץ – ועודנו תפץ – ביקרו אינו מתאפשר אלא בהתקיים "סיבה המצדיקה סטייה מהכלל הרגיל שלפיו אין שומעים עדויות וראיות בעתירות מינהליות" (ראו: עניין טורחי, בעמ' 418-419). המערער לא הצביע על שום סיבה מיוחדת כאמור: כל שהיה ביכולתו לעשות – בטיעון שלעיתים חרג מגבולות הראוי והמקובל – הוא להטיח במשיבים האשמות כלליות שבחלקן הגדול כלל לא היו קשורות להליכים לפי חוק חופש המידע, שלשמן התכנסנו.

10. סוף דבר: בפסק דינו של בית משפט קמא לא נפל כל פגם שקורא להתערבותנו, ודין הערעור דנן להידחות.

11. אשר על כן, אציע לחבריי כי נדחה את הערעור. לאחר שידענו כי לעתירת המערער היתה הצדקה חלקית בהקשרן של החלטות המשיבים בקשר אליו – לא נעשה צו להוצאות.

המשנה לנשיאה נ' הנדל:

אני מסכים.

ש ו פ ט

השופט י' אלרון:

אני מסכים.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט א' שטיין.

ניתן היום, כ"ח בחשון התשפ"ב (3.11.2021).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

המשנה לנשיאה